

| PELNINGIAUSI FONDAI 01 04*                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                     |          |            |        |         |                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------|------------|--------|---------|-----------------------------|
| PENSIJŲ (II PAKOPOS)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                     |          |            |        |         |                             |
| Fondo pavadinimas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Valdytojas                          | Va-liuta | Vnt. vertė | 6 mėn. | 12 mėn. | Standartinis nuokrypis (m.) |
| SEB pensija 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | SEB VB investicijų valdymas         | LTL      | 1,1772     | -0,61% | 8,80%   | 11,68%                      |
| Sampo pensija 100                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | SAMPO pensijų fondų valdymas        | LTL      | 1,5619     | -2,72% | 7,79%   | 12,90%                      |
| Racionalios rizikos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Andrius Barštys, Andrej Cyba        | LTL      | 2,8885     | -9,71% | 5,61%   | 11,06%                      |
| SEB pensija 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | SEB VB investicijų valdymas         | LTL      | 1,3906     | -0,11% | 5,56%   | 6,17%                       |
| Sampo pensija 50                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | SAMPO pensijų fondų valdymas        | LTL      | 1,3221     | -0,85% | 5,23%   | 7,02%                       |
| INVESTICINIAI                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                     |          |            |        |         |                             |
| Fondo pavadinimas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Valdytojas                          | Va-liuta | Vnt. vertė | 6 mėn. | 12 mėn. | Standartinis nuokrypis (m.) |
| Danske Fund India                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | S.A. Danske Fund Management Company | USD      | 46,01      | 22,8%  | 41,78%  | 22,91%                      |
| Danske Fund Greater China                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | S.A. Danske Fund Management Company | USD      | 55,69      | 12,7%  | 40,00%  | 0,26                        |
| Nordea 1 - Far Eastern Value                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Jacqueline Chen                     | USD      | 22,61      | 2,48   | 31,64   | 13,92%                      |
| Mandatum Latin America                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Sampo Fund Management               | EUR      | 3,074      | -0,2%  | 27,59%  | 28,30                       |
| Finasta C. ir R. Europos                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Finasta investicijų valdymas        | LTL      | 276,9105   | -2,50% | 27,46%  | 10,84%                      |
| GYVYBĖS DRAUDIMAS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                     |          |            |        |         |                             |
| Investicinė kryptis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Valdytojas                          | Va-liuta | Vnt. vertė | 6 mėn. | 12 mėn. | Standartinis nuokrypis (m.) |
| Sampo Ukraina                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Sampo Life**                        | EUR      | 2,27807    | 39,01% | 95,55%  | 17,45%                      |
| Sampo Rusija, vertės įmonės                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Sampo Life**                        | EUR      | 1,80535    | 23,44% | 57,63%  | 13,92%                      |
| Sampo Indija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Sampo Life**                        | EUR      | 1,61939    | 35,34% | 43,61%  | 25,60%                      |
| Sampo Žaliavų                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Sampo Life**                        | EUR      | 1,30439    | 21,89% | 36,98%  | 15,84%                      |
| Sampo Kinija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Sampo Life**                        | EUR      | 2,71212    | 15,27% | 35,42%  | 37,04%                      |
| *- 01 03 fondų duomenys                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                     |          |            |        |         |                             |
| * SE Sampo Life Insurance Baltic Lietuvos filialas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                     |          |            |        |         |                             |
| Pelningiausi fondai atrenkami iš bendrovių redakcijai atsiųstų duomenų. Standartinis nuokrypis rodo, kiek faktinė fondo grąža gali skirtis nuo vidutinės (laikiamos) fondo grąžos. Jei rizika yra didelė, gerais metais investuotojas gali džiaugtis kur kas didesne nei vidutinė grąža. O blogais – tikroji grąža gali būti ne tik gerokai mažesnė nei vidutinė, bet ir nuriedėti į nuostolius. |                                     |          |            |        |         |                             |

## BIRŽA

# Sėkmingi metai Ukrainos biržai

2007 m. Ukrainos vertybinių popierių rinkai buvo tikrai sėkmingi: biržos indeksas PFTS išaugo 135,34% (2006 m. – 41,33%), o apyvarta pasiekė 32 mlrd. Ukrainos grivinų (2006 m. – 28,3).

Aukščiausiai indeksas PFTS kilo 2007 m. I pusm., o II pusm. indekso vertė didėjo tik 17,82%, nuo 996,43 iki 1.167,22 punkto. Metų pabaigoje Ukrainos rinką veikė bendros neigiamos pasaulinės tendencijos, ir užsienio investuotojai traukėsi iš Kijevo biržos. Pernai akcijų rinką į viršų kėlė pirmiausia energetikos kompanijos, o šio

sektoriaus lyderės buvo „Zapadenergo“ (akcijų kaina per metus išaugo 118%), „Centr-energo“ (kilo 307%), „Dnepr-energo“ (kilo 295%), „Donbase-nergo“ (kilo 331%), o absoliuti lyderė buvo kompanija „Kyiev-energo“ (brango 442,31%). Gana daug augo ir mašinų gamybos sektoriaus akcijų kursai. „Motor Sic“ akcijos per metus pabrango 311%. Metalurgijos kombinatų akcijų kursai išaugo maždaug 180%, iš jų labiausiai - „Azovstal“ (paaugo 226%). Prognozuojama, kad š. m. sausį indeksas PFTS dar turėtų kilti apie 5-9%.

(Parengta pagal „Finastos“ savaitinę rinkų apžvalgą)

## FONDAI

# „Aviva Lietuva“ siūlo daugiau fondų

Gyvybės draudimo ir pensijų kaupimo bendrovė „Commercial Union“, pernai gruodį pakeitusi pavadinimą į „Aviva Lietuva“, siūlo investuoti į 14 naujų investicinio gyvybės draudimo fondų.

Naujus fondus valdys antrinė investicijų bendrovė „Morley Fund Management“. Anot Astos Ungulaitienės, „Aviva Lietuvos“ generalinės direktorės, „Aviva fondai“ suteikia plačias pinigų įdarbinimo galimybes tiek konservatyviai investuojantie-siems, tiek didesnių svyravimų nebijantiems, bet ir didesnę grąžą siekiantiems uždirbti

žmonėms. Pavyzdžiui, konser-vatyvaus Naujųjų rinkų akcijų fondo grąža per pastaruosius 3 m. sudarė 193,2%, fondo lėšos investuojamos į Korėjos, Kini-jos, Taivano, Rusijos, Brazilijos ir kitų augančių rinkų įmonių akcijas. Kuklesnis buvo „Ame-rikos akcijų fondo“ prieaugis – 22%, taip pat Europos trumpa-laikių obligacijų fondo ir Euro-pos ilgalaikių obligacijų fondo grąžos, atitinkamai sudarančios 3,6% ir 7,4%. Iš naujų investi-cinio gyvybės draudimo fondų klientai galės pasirinkti investi-cinio gyvybės draudimo kryptį, lėšas nukreipiančią į socialiai atsakingų įmonių akcijas. (VŽ)

## PINIGAI

# Kaip atsispirti šventiniam apsipirkimui

AUDRIUS DZIKEVIČIUS, klubo “Pinigų srautas” viceprezidentas

**Pabaigos link artėja metas, kai didesnė civilizuoto pasaulio dalis lyg per karo metą puola prekybos centrus ir šluoja lentynas, ypač savaitgaliais. Koks tai procesas? Kas jį įkvepia ir kaip elgtis paprastam žmogui, kai šis procesas įsibėgėja ir įtraukia į bendrą pirkėjų su pilnais prekių prikrautais vežimėliais srautą?**

Vidutinis lietuvis, uždirbantis vidutinį lietuvišką atlyginimą, vairuojantis vidutiniškai pase-nusį automobilį, karštligiškai ieško vietos automobiliui pre-kybos centro aikštelėje. Jo šei-mos pajamos per pastaruosius metus padidėjo pastebimai, tačiau, kaip dauguma kaimy-nų ir bendradarbių, jis nematė reikalo taupyti, nes „infliacija vis tiek viską suvalgys“, tad belieka vartoti, o jei taupyti – tai tik ateinančiam išparda-vimo sezonui.

Dar palyginti neseniai netu-rėjome galimybės vartoti nė dešimtadalio to, ką suvartoja-me dabar. Šiandien ne tik kad uždirbame kur kas daugiau, bet ir prekių bei paslaugų pasiūla yra padidėjusi šimte-riopai. Konkurencija didžiulė, tad kasmet vis daugiau pinigų skiriama mums hipnotizuoti, kad pirktume ne tik daugiau, bet ir dažniau. Tai įrodo tą faktą, kad kasmet auga lėšos, skiriamos prekių ir paslau-gų reklamai bei rinkodarai. Tačiau tai tik pradžia, nes, 2006 m. duomenimis, Lietuvo-je reklamai vienam gyventojui buvo skiriama 127,8 Lt išlaidų, o Vakarų Europoje – 580 Lt. Pirkti skatina ir prekių išdės-tymo schema prekybos centre, ir dalinami nuolaidų kuponai, ir šimtai kitų dalykų.

### Tik skolinkis

Norisi vartoti dar daugiau, bet trūksta pinigų? Nieko tokio. Visai nesunku gauti varto-jimo paskolą, limitą kredito kortelėje ar pirkti išsimokė-tinai. Dažnai galima sulaukti „šventinių“ palūkanų normų, susitarti dėl lanksčių kredito grąžinimo sąlygų nukeliant grąžinimo pradžią. Finansų institucijos tam ir yra, kad padėtų jums vartoti kuo dau-giau. Nes kuo daugiau varto-site, tuo daugiau atseikėsite kreditą jums suteikusiai ins-titucijai pajamų iš palūkanų bei administravimo. Praleido-te kredito grąžinimo terminą?

Nieko tokio, tiesiog mokėsite dvigubai ar trigubai padidin-tas palūkanas už laiku negrą-žintą kredito dalį.

Taigi pinigų yra, jei ne savų, tai skolintų. Tad galima nerti kartu su visais į svaiginantį šventinio apsipirkimo traukinį – ne veltui kai kam apsipirki-mas tampa tokia pačia priklausomybe kaip narkotikai. Per-kant daug, pirmiausia atrodo, kad aš esu ne prastesnis už kitus, galiu leisti sau vartoti daug, be to, aš tai darau pro-tingai, nes dažniausiai perku per išpardavimus, nuolaidos tiesiog „bado akis“.

### Nepatingėkime skaičiuoti

Tačiau masiškai kraudami kiniškus „šedevrus“ ir kitas prekes nuo lentynų į savo veži-mėlius, neklausiamo savęs, ar man iš tiesų reikia šitos pre-kės. Kaip tie pirkiniai atrodys mums rytoj, kada jie jau bus mūsų namuose? Ar malonumo jausmas bus toks pats? O gal jie tiesiog užims vietą ir jums, kaip ir vidutiniam europiečiui ar amerikiečiui, vieną dieną prireiks specialios patalpos nenaudojamiems daiktams lai-kyti?

Praėjus šventiniam šurmu-liui paskaičiuokime, kas liko kišenėse, jei nieko neliko, kiek įlindome į skolas ir kokie skolos grąžinimai ir palūkanų mokėjimai laukia. Ar laukia sunkios pagirios po šventinio apsipirkimo?

Jeigu kyla sąžinės prikaiš-tų, verta užduoti sau klausi-mą, kaip turėčiau elgtis per kitus šventinius išpardavimus. Visų pirma reikia žinoti, kad neįsigyta prekė teikia daugiau malonumo nei įsigyta. Kiek kainuoja naujas automobilis, kai jūs pasirašote įsigijimo dokumentus? O kiek, kai gau-nate raktelius? Antra, jei ką nors įsigyjate į skolą, apskai-čiuokite, kiek išlaidų už admi-nistravimą bei palūkanas jūs patirsite ir ar galite tai sau leisti. Taip pat įvertinkite išlei-džiamų pinigų alternatyviąją vertę, t. y. kiek uždirbtumėte, jei tą sumą investuotumėte su tam tikra vidutine grąža tam tikram laikotarpiui. Trečia, atsakykite sau, ar jums tikrai reikia vieno ar kito blizgučio iš Azijos. Gal geriau paprastas artimo žmogaus apkabinimas ir priminimas, kad jį mylite? Ar jūs tikrai suvalgysite tiek maisto, atsakykite sau, kiek padidėjo jūsų svoris per pasta-ruosius metus. Ar jums tikrai reikia įrenginio, atliekančio 99 funkcijas, kai iš tiesų jums rei-kalingos tik 5?